

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

*Збірник наукових праць
здобувачів вищої освіти
і молодих учених*

2021 рік

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**Фінансові аспекти
розвитку економіки України:
теорія, методологія, практика**

**Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти
і молодих учених**

УДК 338:33(477)
ББК 65.01(4 Укр)

*Рекомендовано до опублікування рішенням Вченої Ради факультету економіки і управління
Хмельницького національного університету
протокол № 3 від 26.11.2021 р.*

*Рекомендовано до опублікування рішенням кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Хмельницького національного університету
протокол № 4 від 16.11.2021 р.*

Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених підготовлено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Розвиток інноваційного фінансового управління суб'єктами економіки в умовах реалізації євроінтеграційної стратегії України», яка проводилася 16 листопада 2021 р. на базі Хмельницького національного університету.

Голова редколегії:

Хрущ Н. А., д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Члени редколегії:

Квасницька Р. С., д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Форкун І. В., к.т.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Ларіонова К. Л., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Доценко І. О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Матвійчук Л. О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Пристапа Л. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Донченко Т. В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Технічний секретар редколегії:

Доценко І. О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). Хмельницький : ХНУ, 2021. 190 с.

У збірнику подано статті, що відображають результати наукових досліджень молодих учених, здобувачів вищої освіти за напрямками: стратегічні напрями розвитку інновацій в фінансовому управлінні суб'єктами господарювання в процесі євроінтеграції; інноваційне забезпечення розвитку різних сегментів національного та світового фінансового ринків; фінансове забезпечення інноваційного розвитку державного сектору економіки; фінансове забезпечення інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу в умовах євроінтеграції; фінанси домогосподарств у забезпеченні інноваційного розвитку різних сфер економіки в умовах дії євроінтеграційних процесів; загальні проблеми інноваційного розвитку економіки в умовах євроінтеграції.

Автори погоджуються з правом розміщення статей у збірнику наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених в електронному вигляді на офіційному сайті кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету, за адресою: <https://fbs.khnu.km.ua/>

Зміст

1. Стратегічні напрями розвитку інновацій у фінансовому управлінні суб'єктами господарювання в процесі євроінтеграції

Бурякова В. А., Бурковська А. І. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	9
Жарук А. П., Хрущ Н. А. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	10
Корженевський О. А., Корчагіна В. Г. СУЧАСНІ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	12
Остапенко В. М. Е-МИТНИЦЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	14
Рилєєв М. С., Рилєєв С. В. ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК В СИСТЕМІ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА: КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ	17
Саванчук Т. М. АНАЛІТИЧНА РОБОТА ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	19
Святенко Т. С., Нестеренко В. Ю. СУЧАСНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	21
Токар І. І., Сокирник І. В. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	23
Устик Є. С., Овчарова Н. В. СТРАТЕГІЧНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	26
Ходзицька В. В. КОРПОРАТИВНА ЗВІТНІСТЬ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	28
Чобан Є. І., Форкун І. В. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	30

2. Інноваційне забезпечення розвитку різних сегментів національного та світового фінансових ринків

Антонюк О. В., Квасницька Р. С. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ	33
Антошевська Д. О., Сидорчук І. П. РИНОК СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ПАНДЕМІЇ	35
Бойчук А. О., Форкун І. В. ІНСТРУМЕНТИ БАНКІВСЬКОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	37
Войтюк А. В., Блажівська А. С., Приступа Л. А. РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19	40

Мікуляк К. А. ДОСВІД КРАЇН СВІТУ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	116
Мотрук Д. А., Єпіфанова І. Ю. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	119
Пашинний А. В., Пристемський О. С. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	121
Петрушеску Ю. В., Мустеца І. В. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ	122
Плікус І. Й. ЗВІТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА МСФЗ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	124
Пономаренко Н. В. РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	127
Сапожнік А. Р., Сачинська Л. В. НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	129
Серета Т., Донченко Т. В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	131

5. Фінанси домогосподарств у забезпеченні інноваційного розвитку різних сфер економіки в умовах дії євроінтеграційних процесів

Дудинець Л. А. ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ	134
Танасієнко В. П., Гордєєва Т. А. ВПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ ПАНДЕМІЇ	135
Швед І. В., Фостяк В. В. ЗАОЩАДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	137

6. Загальні проблеми інноваційного розвитку економіки в умовах євроінтеграції

Nefodov Y. O., Shytikova L. V. THE IMPORTANCE OF CREATING NEW INNOVATIONS IN UKRAINE	140
Nytka S., Tulai O., Alekseyenko L. REALITIES AND PROSPECTS OF REALIZATION OF INNOVATIVE OPPORTUNITIES OF THE SOCIETY IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	141
Posternak A. S., Posternak I. M., Posternak S. A. CORPORATE SCIENTIFIC AND TECHNICAL COMPLEX OF URBAN POWER ENGINEERING RECONSTRUCTION AS AN ELEMENT OF INNOVATIVE ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION	143

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням забезпечення інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу, через формування сучасної фінансової підтримки за європейським зразком займалися науковці Кавецький В., Козловський В., Полінкевич О., Бондарчук Н., Калініченко Л., Зайченко К., Жуков С., Сиваненко Г., Косенко О. та ін.

Виклад основного матеріалу. Для фінансування інноваційної діяльності малого та середнього бізнесу Україні необхідна реалізація державної інноваційної політики, яка б вирішувала такі завдання, як формування законодавчого та нормативно-правового забезпечення; фінансової державної підтримки у сфері наукомістких технологій, в підготовці на міжнародних кваліфікаційних вимог фахівців, наукових і педагогічних кадрів в області комерціалізації технологій і управління проектами, в застосуванні технологій подвійного призначення, у розширенні інноваційної інфраструктури; формування джерел фінансування інноваційного розвитку; забезпечення розвитку малого інноваційного підприємства шляхом формування сприятливих умов для створення і функціонування малих підприємств; створення ефективної франчайзингової мережі, оскільки відсутність певних знань та особистого досвіду щодо цього питання, не дозволяє переважній більшості вітчизняним малим підприємцям правильно використовувати цей потужний інструмент інноваційного розвитку [2].

За ступенем розвитку правового поля франчайзингові відносини в Україні відносять саме до законодавчо не підкріплених, оскільки на сьогодні ще немає жодного нормативно-правового акту щодо регулювання таких відносин – він знаходиться тільки на стадії затвердження. Тому, потрібна законодавча ініціатива з впровадження проекту Закону України «Про франчайзинг» (реєстр. N 7430 від 21 грудня 2017 р.), з метою реформування чинного законодавства для створення сприятливих умов для ведення і розвитку підприємницької діяльності в області франчайзингу, що дозволить малому та середньому бізнесу використовувати норми, що регулюють конкретний вид суспільних відносин [3]. Важливу роль відіграє держава у стимулюванні та фінансової підтримки малого та середнього бізнесу за наявності ефективного фінансово-кредитного забезпечення, тому важливо на макроекономічному рівні розробити комплексну та ефективну систему інвестиційної, фінансової й кредитної підтримки.

Висновки. Отже, використання фінансово-кредитних інструментів, серед яких можна виділити банківські кредити, мікрокредитування, кошти кредитних спілок, лізингові та факторингові операції, венчурне фінансування, франчайзингова мережа та бюджетне фінансування, що дають змогу забезпечити динамічну активність інноваційного розвитку малого підприємництва та швидку його адаптацію до внутрішніх і зовнішніх змін ринку.

Досвід європейських країн свідчить, що стан і динаміка перетворень в підприємницькому секторі, генерують прогресивні структурні зрушення в економіці, підвищують конкурентоспроможність країн у світовому науково-технічному просторі. Тепер майбутній шлях розвитку України виглядає як дилема: або вдасться створити конкурентоспроможну, високотехнологічну економіку, яка за рядом інноваційних напрямків знайде своє гідне місце на світових ринках, шляхом належної фінансової підтримки, або втрата цієї перспективи буде неминучою і входження України до європейських країн світу стане неможливим.

Література

1. Слабоспицька О. Ю. Особливості стратегічного планування на підприємстві з урахуванням системи державної підтримки українського експорту. *Аграрний вісник Причорномор'я*. 2014. Вип. 53. С. 60–65.
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. URL: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.
3. Верховна рада Україн. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=63201.

Мікуляк К. А.

**Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**

ДОСВІД КРАЇН СВІТУ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Актуальність дослідження. У розвинутих країнах малий та середній бізнес виконує важливу системоутворюючу функцію інноваційної економіки. Попри те, що 90% витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки припадає на долю великих компаній, малий та середній бізнес

здійснює у 2,5 рази більше нововведень, ніж в корпоративних науково-дослідних інститутах та лабораторіях [1]. При цьому, інноваційна діяльність малого та середнього бізнесу потребує належного стимулювання на рівні держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Іноземний досвід стимулювання інноваційного підприємництва досліджували закордонні та вітчизняні науковці: Л. Г. Воронецька [3], В. А. Барінова, С. П. Земцов, В. І. Дмитрів [5] та ін.

Мета статті. Метою статті є узагальнення наявної фінансової підтримки інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу в різних країнах світу.

Виклад основного матеріалу. Унікальністю малого та середнього бізнесу в контексті інновацій є гнучкість, мобільність, швидкість прийняття рішень, вміння пристосовуватися до зміни умов ринкового середовища, здатність легко створювати творчу атмосферу за рахунок невеликої кількості персоналу. Дані характеристики дозволяють значно скоротити цикл «винахід – інноваційний продукт». Проте, через обмежені фінансові ресурси навіть в розвинених країнах малий та середній бізнес позбавляється можливості займатися генеруванням нових знань, натомість дана сфера є прерогативою великих корпорацій та держави. Розвинені країни дійшли висновку про доречність об'єднання малого та великого бізнесу в єдиному інноваційному циклі, де науково-технічні розробки продукуються малим бізнесом, середні – доводять їх до промислової стадії, великі ж налагоджують масове виробництво інноваційної продукції [1]. Відтак, невеликі компанії мають можливість отримати додаткові фінансові ресурси для розвитку та розширення бізнесу (нові робочі місця, доступ до фінансових ресурсів, збільшення обсягів збуту продукції), а великі компанії звільняються від необхідності налагоджувати випуск повного спектра складових, з яких формується кінцевий продукт [1]. При цьому, досвід розвинутих країн свідчить, що МСП в інноваційному аспекті є більш активними та схильні швидше засвоювати нові знання та впроваджувати нові технології. І навпаки, великі корпорації, зважаючи на певні ризики та значні витрати впроваджують нові розробки достатньо повільно. Так, аналіз структури продукції, що виробляється великими компаніями у США, демонструє, що 70 % нововведень – модифікації, 20 % – незначні інновації та лише 10 % нові продукти [1].

Малий та середній бізнес з одного боку більш чутливий до впливу зовнішніх факторів (зміна ринкової кон'юнктури, конкуренція, економічні кризи), з іншого за оцінками фахівців у США та Західній Європі МСП є продуцентом майже 50 % усіх інновацій на світовому ринку [1]. Проте без належного стимулювання на державному рівні малий бізнес на Заході навряд чи отримав би впливову роль на інноваційні процеси в економіці. Так, підвалини інноваційної активності МСП були закладені в США у 1982 р. завдяки федеральному закону «Про розвиток інноваційної діяльності в малому бізнесі», головними цілями якого були: стимулювання технологічних інновацій; участь малих підприємств у виконанні федеральних замовлень на виконання НДДКР; залучення талановитих винахідників до участі в розробці технологічних інновацій; допомога МСП у комерціалізації результатів НДДКР, виконаних за державним замовленням; залучення МСП до участі в спеціальних дослідженнях та розробках, які мають стратегічне значення для країни [1].

Слід зазначити, що адміністративні механізми в США при реалізації інноваційної політики передбачають розподіл коштів на користь інноваційних МСП, адже третина видатків на НДДКР, які здійснює малий бізнес, фінансується державою. Також, вагомим стимулом є податкові преференції, які дозволяють МСП виключати з суми податків витрати на придбання устаткування для проведення НДР. Крім того, податкові пільги передбачено і для інвестиційних компаній та венчурних фондів, які фінансують інноваційні проекти малого бізнесу [1].

У ЄС головну роль в стимулюванні інноваційних МСП мають цілком практичні заходи, наприклад податкові преференції. Детальний аналіз підтримки інноваційної діяльності МСП країн світу зазначено у таблиці 1.

Крім зазначеної підтримки, особливу роль для інноваційних МСП мають міжнародні фінансові організації та фонди, завдяки яким формується необхідний фінансовий капітал, як для безпосереднього інвестування інноваційних проектів МСП, так і для гарантування інвестицій, оскільки для багатьох МСП такі МФО є єдиним джерелом фінансування на початковому етапі. Європейська комісія розробляє заходи щодо об'єднання зусиль провідних європейських фінансових структур в напрямку наповнення сфери малого та середнього бізнесу необхідними коштами для підтримки та розвитку їх інноваційної активності [1].

У структурі Всесвітньої організації інтелектуальної власності створено Сектор екосистем інтелектуальної власності та інновацій, завданням якого є координація робіт з підтримки МСП, підприємців та дослідників щодо комерціалізації інтелектуальної власності.

Досвід країн світу щодо підтримки інноваційних МСП*

Країна	Підтримка інноваційних МСП
Німеччина	1. Сплата підприємствами, дохід яких не перевищує 2 млн євро на рік 50 % від загальної суми, яка підлягає сплаті у якості податку. 2. Пільгові умови амортизації, як головні джерела фінансування інноваційної діяльності МСП
Австрія	Агентство з просування наукових досліджень реалізує програми з підтримки малих високотехнологічних підприємств.
Данія	Система преміювання за ризики та державні гарантії.
Норвегія	Покриття ризиків інвесторів, які фінансують інноваційні проєкти малих підприємств забезпечує спеціальний державний фонд
Нідерланди	1. Створення кредитних схем, завдяки яким малий бізнес може отримати позичку (до 0,5 млн євро) на реалізацію інноваційних стартапів. 2. Потенційні виробники інноваційних товарів або послуг (МСП) можуть отримати інноваційні ваучери (сертифікат на максимальну суму 7,5 тис. євро), які здатні стимулювати дифузію наукових знань у рамках регіональних інноваційних систем
Велика Британія	1. Для інноваційних компаній, які тільки починають свій бізнес, податок на прибуток було знижено з 20 % до 1 %. 2. Піднята планка неоподатковуваних інвестицій на 50 %, до 150 тис. фунтів стерлінгів
Швеція	Надання безповоротної матеріальної допомоги у розмірі до 50 % зареєстрованого (пайового) капіталу з метою опанування нових ринків збуту МСП
Франція	1. Фінансування державою витрат на підготовку кваліфікованих кадрів для малого бізнесу. 2. Кредитуються дослідження та розробки нових продуктів, а також виведення їх на ринок

* побудовано за [1; 4]

Досвід України показує, що забезпечення інфраструктури для ведення бізнесу та впровадження інновацій вітчизняним малим та середнім бізнесом відбувається шляхом:

– створення національної мережі з 24-х дієздатних інноваційних бізнес-інкубаторів за стандартами Європейської мережі бізнес- та інноваційних центрів (EBN) за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також міжнародної технічної допомоги;

– створення дистанційної платформи доступу до інноваційних та цифрових інструментів ведення бізнесу з компонентами взаємного навчання та обміну досвідом (peer to peer case learning) за рахунок міжнародної технічної допомоги;

– підтримки розвитку інноваційних екосистем (наукові парки, бізнес-інкубатори, центри R&D і трансферу технологій) та інклюзивного доступу до ліцензійних прав на нові вітчизняні технології, створені за рахунок державного фінансування [2].

Висновки. Таким чином, встановлено, що належне, послідовне та дієве стимулювання малого та середнього бізнесу державою є запорукою їх інноваційного розвитку. Разом з тим, політика держави в контексті інноваційного розвитку повинна демонструвати цілеспрямованість, системність, стабільність та послідовність, які вкрай необхідні в інноваційній діяльності.

Література

1. Роль малих та середніх підприємств в розвитку інноваційної економіки. ДП «Український інститут інтелектуальної власності». Управління патентно-інформаційних послуг. URL: <http://surl.li/ardfo> (дата звернення: 12.11.2021).

2. Про затвердження Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 рр. : постанова КМУ від 27 травня 2020 р. № 534. URL: <http://surl.li/ardfp> (дата звернення: 12.11.2021).

3. Вороньцька Л.Г. Іноземний досвід стимулювання інноваційного підприємництва. URL: <http://surl.li/ardfq> (дата звернення: 12.11.2021).

4. Інноваційні ваучери: зарубіжний досвід. URL: <http://surl.li/ardft> (дата звернення: 12.11.2021).
5. Дмитрів В.І. Світовий досвід фінансового регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності. *Ефективна економіка*. 2014. №7. URL: <http://surl.li/ardfu> (дата звернення: 12.11.2021).

Мотрук Д. А., Спіфанова І. Ю.
Вінницький національний технічний університет,
м. Вінниця

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність дослідження. Розвиток ринкової економіки і прагнення підприємств до повної господарської незалежності все більше концентрує увагу на управлінні джерелами фінансування діяльності в тому числі такого важливого джерела як власний капітал. Важливе значення власний капітал відіграє і в умовах інноваційного розвитку, виступаючи джерелом фінансування нововведень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження питання оцінювання власного капіталу як складової фінансової системи склали наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Горкавий В., Демиденко С., Озеран А. та ін. Питання, пов'язані із дослідженням власного капіталу, як фінансового забезпечення інноваційного розвитку досліджувались такими вченими як Бондарчук М., Варналій З., Возняк Г., Зимовець В., Колодізев О., Хрущ Н.

Мета статті. Метою статті є систематизація підходів до управління власним капіталом в умовах інноваційного розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу. Основним фінансовим ресурсом усіх підприємств виступає власний капітал. Наявність достатнього обсягу власного капіталу надає можливість почати діяльність, збільшити обсяги існуючої діяльності та сприяє фінансовій незалежності від зовнішніх інвесторів, кредиторів.

Управління власним капіталом підприємства – це система узгодження елементів, задач, принципів, які регулюють процес розробки та реалізації управлінських рішень щодо руху власного капіталу в заданих параметрах [1].

Власний капітал підприємства – це підсумок першого розділу пасиву балансу, тобто перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями. Основними складовими власного капіталу є статутний капітал, додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток [2].

Власний капітал є нагромадженням шляхом збереження запасу економічних благ у формі грошових коштів та реальних капітальних товарів, що залучається його власниками в економічний процес як інвестиційний ресурс і чинник виробництва з метою отримання доходу, функціонування яких в економічній системі базується на ринкових принципах і пов'язане з чинниками часу, ризику і ліквідності [3].

Управління власним капіталом пов'язано не тільки з забезпеченням ефективного використання уже накопиченої його частини, але і з формуванням власних фінансових ресурсів, забезпечуючи подальший розвиток підприємства [4].

Основним завданням управління власним капіталом є правильність забезпечення ефективної та інноваційної діяльності підприємства, а також фінансова самостійність та платоспроможність. В процесі управління власним капіталом підприємства досить важливим є здійснення аналізу ефективності його формування та використання, який є підґрунтям для виявлення напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності [5].

На думку Горкавого В. К., залучаючи капітал із різних джерел, фінансові менеджери намагаються оптимізувати структуру капіталу, щоб зменшити середньозважену вартість капіталу. Середньозважена вартість капіталу – середня ціна, яку платить підприємство за використання сукупного капіталу, сформованого з різних джерел. Вартість капіталу і вартість підприємства взаємозв'язані [2].

Власними джерелами фінансування інноваційної діяльності, як правило, виступають нерозподілений прибуток та амортизаційні відрахування, внески засновників у збільшення зареєстрованого капіталу.

Наукове (електронне) видання

Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика

**Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

Відповідальні за випуск:
Хрущ Н. А., Доценко І. О.

*Відповідальність за достовірність поданих матеріалів
несуть автори публікацій*

Матеріали конференції розміщені на сайті кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Хмельницького національного університету за адресою: <https://fbs.khnu.km.ua/>